

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod:	20 Gorffennaf 2023
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswllt:	Dafydd Gibbard – Prif Weithredwr
Teitl yr Eitem:	Pennaeth Cynorthwyol Trafnidiaeth

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Fod y Cyngor yn rhyddhau £265,000 o'r gronfa trawsffurfio i gyllido swydd Pennaeth Cynorthwyol Trafnidiaeth am gyfnod o 3 blynedd i gychwyn.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Yn unol â'r drefn i gymeradwyo gwariant o'r Gronfa Trawsffurfio, mae gofyn i unrhyw gais i'r gronfa sydd uwchlaw £100,000 dderbyn cymeradwyaeth ffurfiol y Cabinet.

3. CYFLWYNIAD A RHESYMEG

- 3.1 O ganlyniad i adolygiad rheolaethol, bu i swydd Uwch Reolwr Trafnidiaeth gael ei ddiddymu yn 2019, a'r teimlad ar y pryd oedd y dylid ceisio ymdopi heb y rôl.
- 3.2 Ers hynny, mae'r maes wedi tyfu ac mae'r pwysau a galw ar yr adran wedi cynyddu.
- 3.3 Mae'r math o faterion sy'n creu pwysau ar yr adran yn y maes trafndiaeth yn cynnwys:

a) Coridor Gwyrdd Ardudwy

"Coridor Gwyrdd Ardudwy" yw'r pecyn o welliannau i hyrwyddo teithio llesol a theithio gwyrdd, ar hyd coridor y A496, o Landecwyn i Bermo. Amcan y Cynllun yw gwella'r mynediad i drafnidiaeth gyhoeddus (bysiau a threnau) ym Meirionnydd, gwella diogelwch a rheolaeth traffig ym mhentref Llanbedr a datblygu isadeiledd er mwyn uchafu ar botensial economaidd, i'r ardal gyfan, o Faes Awyr Llanbedr i'r dyfodol. Mae'r gwaith hyn yn cynnwys datblygiad ffordd osgoi cyflymder isel Llanbedr.

b) Teithio Llesol

Fel un o'n blaenoriaethau strategol yng Nghynllun y Cyngor, mae'r Adran yn gyfrifol am ddatblygu a chynnal rhwydwaith o lwybrau teithio llesol er mwyn hybu defnydd o feicio a cherdded ar hyd y Sir.

c) Cludiant cyhoeddus a'r Cynllun argyfwng bysiau

Mae'r Adran yn gyfrifol am gytundebau bysus y Sir, a darparu cludiant o ansawdd i drigolion Gwynedd mewn modd cost effeithiol a chynaliadwy. Gyda chynnydd sylweddol mewn costau tanwydd dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Adran wedi bod yn allweddol i drafodaethau gyda'r darparwyr gwasanaeth a Llywodraeth Cymru i sicrhau bod gwasanaethau yn parhau i redeg er yr her ac i weinyddu taliadau y cynllun argyfwng bysiau.

ch) Adolygiad trafndiaeth cyhoeddus

Un o brosiectau strategol Cynllun y Cyngor ar gyfer y pum mlynedd nesaf yw adolygu'r ddarpariaeth trafndiaeth gyhoeddus bresennol gyda'r nod o ddatblygu rhwydwaith cludiant cyhoeddus fydd yn gyfleus, yn ddibynadwy ac yn rhesymol ei gost er mwyn caniatáu i drigolion Gwynedd deithio yn hwylus bob diwrnod o'r wythnos. Fe fydd y cynllun yma hefyd yn cyflwyno bysiau trydan newydd.

d) Cynllun 20mya

Mae'r Adran yn gyfrifol am gyflwyno cyfyngiadau cyflymder 20mya mewn ardaloedd trefol, sydd yn dod i rym yng Nghymru ym mis Medi 2023. Mae'r gwaith i weithredu hyn yn golygu gwaith ymgynghori sylweddol a chyflwyno gorchmynion traffig.

dd) Meysydd parcio a gorfodaeth parcio

Yn ogystal â meysydd parcio cyhoeddus y Sir, yr Adran sydd yn ymdrin â cheisiadau am linellu melyn i oresgyn problemau parcio mewn mannau penodol. Fel y Cynllun 20mya, mae cyflwyno llinellau melyn yn broses statudol hirfaith. Gyda thwf mewn ymwelwyr i'r ardal ers cychwyn y cyfnod clo, mae'r ymholiadau y mae'r uned yn ei dderbyn wedi cynyddu yn sylweddol.

e) Materion yn codi o adroddiad Comisiwn Trafnidiaeth Cymru

Mae'r adroddiad yn cyflwyno argymhellion er mwyn newid patrymau teithio yng ngogledd Cymru er mwyn lleihau allyriadau carbon o ganlyniad i deithio.

f) Rhwydwaith gwefru cerbydau trydan

Mae ein Cynllun Hinsawdd a Natur hefyd yn un o flaenoriaethau'r Cyngor ac wedi ei gynnwys yng Nghynllun y Cyngor. Mae'r Adran yn arwain ar brosiect i ddatblygu'r rhwydwaith gwefru cerbydau trydan drwy'r Sir, sydd yn un o ffrydiau gwaith y Cynllun Hinsawdd a Natur ac yn hollbwysig i wydnwch isadeiledd y Sir ar gyfer cerbydau trydanol.

ff) Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (CBC) a'r cynllun trafndiaeth rhanbarthol

Disgwylir i'r Adran fod yn cydweithio a chyfrannu at ddatblygiadau'r CBC a chynllun trafndiaeth rhanbarthol, sydd bellach yn ofyniad rhanbarthol yn unol â Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (Cymru) 2021.

- 3.4 Yn ychwanegol i'r uchod, dros y ddwy flynedd diwethaf, rwyf wedi bod yn ymweld ag aelodau etholedig i drafod eu materion ward. Mae'r maes trafndiaeth codi yn rheolaidd ac i nifer helaeth o aelodau, ar frig eu rhestr o flaenoriaethau. Mae'n faes sydd yn cyffwrdd â phawb ac mae wedi dod i'r amlwg fod twf sylweddol wedi bod yn y galw am y gwasanaethau.
- 3.5 Wrth ystyried sut mae'r maes yma wedi datblygu a'r adborth rwyf wedi ei dderbyn gan Aelodau etholedig am eu pryderon lleol, rwyf o'r farn bod angen buddsoddiad er mwyn gallu cyflawni mwy yn y meysydd yma. Mae'n amlwg erbyn hyn na fu'r arbrawf o geisio ymdopi heb y rôl hon yn llwyddiant, a'n bod yn hytrach wedi methu a chyflawni cymaint ag yr hoffem. Nid yw'n strwythur presennol, sydd â gagendor sylweddol rhwng rôl y pennaeth a rôl rheolwyr gwasanaeth, yn rhoi'r cyfle gorau i ni fanteisio ar gyfleon a chyflawni dyheadau'r Adran a'r Cyngor yn y maes pwysig hwn.
- 3.6 I'r perwyl hwn ac yn dilyn trafodaeth gyda'r Pennaeth Adran, rwyf wedi dod i'r casgliad fod angen sefydlu swydd Pennaeth Cynorthwyol i arwain y mae trafndiaeth yn ei gyfanrwydd. Er mai cais am adnoddau dros dro yw pwrpas yr adroddiad hwn y bwriad yw adnabod ffynhonnell ariannu barhaol pan fydd y cyfle yn codi.

4. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Barn y Swyddogion Statudol:

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

Pennaeth Cyllid:

Mae'r Gronfa Trawsffurfio yn ei le er mwyn cefnogi blaenoriaethau'r Cyngor. Mae cyfrifon drafft y Cyngor yn dangos fod £11.2m yn y gronfa ar 31 Mawrth 2023, ond mae'r rhan helaeth ohono eisoes wedi ei ymrwymo i amrywiol gynlluniau, gan gynnwys y bidiau un-tro ar gyfer 2023-24 a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 28 Mawrth 2023. Mae hyn yn golygu fod yna £4.3m yn y Gronfa Trawsffurfio heb ei ymrwymo ac ar gael i ariannu'r bid yma.

Felly, o safbwynt priodoldeb ariannol mae adnoddau digonol yn eu lle i ariannu'r swydd Pennaeth Cynorthwyol am dair blynedd, a mater i aelodau'r Cabinet fydd penderfynu os yw hyn yn flaenoriaeth ar gyfer defnydd y Gronfa.